

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 17C/449/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115227336
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Straková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8115227336.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Prešove samosudkyňou JUDr. Evou Strakovou v občianskoprávnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, právne zastúpený Fridrich Paľko, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, v zastúpení doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., advokátom proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, IČO: 00166073, v konaní o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

súd žalobu **z a m i e t a**,

žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením, sp. zn. 17C 428/2012-75 Okresný súd Prešov, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.10.2015 bola vec pôvodne podaná na Okresný súd Vranov nad Topľou pod sp. zn. 4C 432/2012 podaná dňa 27.9.2012, vylúčená na samostatné konanie. Žalobca sa touto žalobou domáha náhrady škody 175 Eur a nemajetkovej ujmy 276,60 Eur z dôvodu, že žalovaný: Slovenská republika a jej menom Ministerstvo spravodlivosti SR je zodpovedná za škodu, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu vo Vranove nad Topľou, pretože tento nerozhodol o žiadosti o zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase, postupoval s prietiahmi, nesústredene a k vydaniu rozhodnutia pristúpil až po veľmi dlhej dobe. Tento spôsob hodnotí žalobca ako nesprávny, so zbytočnými prietiahmi, v rozpore so zákonom. Nečinnosť exekučného súdu je ničím neospravedliteľná, lebo počas tohto obdobia nevykonával také úkony, ktoré by smerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa žalobca nachádzal. O všetkých okolnostiach priebehu skutkového deja sa dozvedel až z doručenia uznesenia súdu zo dňa 19.3.2010 o zmene exekútora. K podaniu návrhu na zmenu exekútora pristúpil z dôvodu straty dôvery k exekútorovi, najmä pre jeho neefektívne a neúčinné postupy, ktoré nesmerovali k riadnej a včasnej ochrane jeho záujmu a keďže exekučný súd ostal aj po podaní návrhu na zmenu súdneho exekútora nečinný, musel toto obdobie prekryť svojou aktivitou cielenou na udržanie bonity pohľadávky, jej zabezpečenia usmerňovaním exekútora a ďalších účastných orgánov, správou a udržateľnosťou pohľadávky prostredníctvom účelne vynaložených nákladov spojených pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému v sume 70 Eur, na udržiavanie a správu informačného systému vynaložil 40 Eur, na administráciu listín, a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom 50 Eur, poštovné a telekomunikačné výdaje 15 Eur.

Z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu si preto uplatňuje náhradu majetkovej škody v peniazoch vo výške 175 Eur. Majetková ujmy predstavuje náhradu istiny s príslušenstvom, ktorá mu nemôže byť priznaná právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu v občianskom súdnom konaní vedenom proti dlžníkovi zo záväzkového zmluvného vzťahu. Ďalším uplatneným nárokom je náhrada

nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá vznikla tým, že márnym plynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania poškodeného, že správnym postupom súdu dôjde k vymôženiu jeho pohľadávky a taktiež došlo k vyvolaniu viacerých rizík, t.j. že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom dôjde k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, prípade insolvenčii povinného.

Zároveň skorým rozhodnutím exekučného súdu v zákonnej lehote mohol včas, efektívne a účinne uskutočniť rad iných krokov smerujúcich k zabezpečeniu vymožiteľnosti svojej pohľadávky.

Náhrada nemajetkovej ujmy má byť vnímaná ako spravodlivá satisfakcia za konkrétne porušenie jeho zákonných nárokov a základných práv so zdôraznením neexistencie akéhokoľvek účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy spôsobilého reštituovať vzniknutú situáciu. S poukazom na uvedené možno konštatovať úplne zbytočné a právne nezdôvodniteľné časové omeškanie v rozhodovaní exekučného súdu, ktoré spôsobilo v súvislosti s vymáhanou pohľadávkou a jej príslušenstvom zánik ďalších plánovaných podnikateľských aktivít žalobcu, ako aj zánik už vytvorených podnikateľských plánov. Vyvolaná strata zisku z realizovaného obchodu spôsobila hospodársku stratu na strane žalobcu. Napokon nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy žalobcu a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať.

Potreba náhrady nemajetkovej ujmy má svoj základ v požiadavke na spravodlivé usporiadanie vzťahov a dosiahnutie adekvátnej nápravy a primeranej satisfakcie za porušenie základných práv a princípov právneho štátu.

Pri určovaní primeranej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z doteraz judikovaných súm, ktoré boli priznané sťažovateľom nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky pri konštatovaní prietahov za určité obdobie, t. j. 663,88 Eur za rok: 12 mesiacov = 55,32 Eur za mesiac, pri nečinnosti viac ako 162 dní je to suma 276 Eur.

V pôvodne podanej žalobe, sp. zn. 4C 434/2012 uviedol, že po prijatí návrhu na vykonanie exekúcie jej súdny exekútor prideliť značku Ex X XXX/XXXX a poverením exekučného súdu č. XXXXXXXXXXXX udelil poverenie exekútorovi k výkonu exekúcie. O zmene exekútora, o ktorú žiadal, súd nerozhodol v 30 - dňovej lehote, čím porušil zákon.

Žalovaný žiada žalobu zamietnuť. Namietal procesné pochybenia na strane žalobcu, ktorý v žalobe neuvádza spisovú značku príslušného konania, ktoré je vedené na súde, pričom chýbajú relevantne údaje, ako dátum doručenia podania na súd, ktoré majú význam pre posúdenie celej veci a dátum, kedy sa žalobca dozvedel o vzniku škody. Vo všeobecnosti ďalej namietal, že žalobca nepredložil ani jeden relevantný dôkaz, ktorým by preukazoval vôbec existenciu predmetného exekučného konania, vznik skutočnej škody a nemajetkovej ujmy a napriek tomu, že síce časť dôkazov uviedol najmä odkazom na exekučné spisy, v skutočnosti prenáša celú dôkaznú povinnosť na súd hoci dôkazné bremeno má znášať sám. Tvrdenia žalobcu, že nemá vedomosť o spisovej značke v namietanom exekučnom konaní sa nezakladá na pravde, má charakter klamlivého a zavádzajúceho tvrdenia, pričom neoznačenie spisovej značky exekučného konania, v ktorom malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu zo strany exekučného súdu bol jeden z dôvodov, pre ktorý Ústavný súd Slovenskej republiky odmietol sťažnosti žalobcu na porušenie jeho ústavných práv nečinnosťou exekučného súdu, príkladom pod sp. značkou II. US 211/2012, IV US 366/2012, IV US 374/2012.

Žalovaný ďalej poukazoval na to, že nie je splnená ani základná podmienka pre možnosť vyhovieť podanej žalobe v zmysle Zákona 514/2003 Z.z. a to predbežné prerokovanie nároku príslušným orgánom štátu, po neúspešnosti ktorého je možné predmetnú žalobu podať po uplynutí 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti žalobcu. Dňa 23.4.2012 mu boli doručené prvé žiadosti žalobcu o predbežné prerokovanie náhrady škody a vzhľadom na skutočnosť, že už dňa 27.9.2012 bola doručená súdu žaloba vo veci, je zrejmé, že žalobca ju nepodal po uplynutí 6 mesačnej lehoty ale skôr, pričom z ustanovení § 15 ods. 1, § 16 ods. 4 Zákona 514/2003 Z.z. vyplýva, že poškodený sa práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci môže domáhať na súde až po uplynutí 6 mesiacov odo dňa prijatia jeho žiadosti. Predbežné prerokovanie nároku je zákonom ustanovenou podmienkou, aby o tomto nároku mohlo prebehnúť občianske súdne konanie. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 3Cz 38/76, preto má za to, že ide predčasne uplatnený nárok. Žalobca podal na Ministerstvo spravodlivosti SR žiadosti o predbežné prerokovanie predmetných nárokov, avšak po výzve nedoplnil žiadne informácie, nebol ochotný priložiť ani príslušné návrhy na zmenu exekútora v jednotlivých exekučných konaniach, prípadne oznámiť dátumy, kedy sa žalobca dozvedel o škode, vrátane dokladov preukazujúcich vyčíslenie majetkovej škody, či iné

skutočnosti podstatné pre prerokovanie nároku. Nakoľko neposkytol žiadnu súčinnosť pri predbežnom prerokovaní podaných žiadostí, zmaril tým akúkoľvek možnosť predbežne prerokovať nárok na náhradu škody o čo sám požiadal, nepovažuje tento za predbežne prerokovaný v zmysle § 4 ods. 1 písm. a) Zákona 514/2003 Z.z.

Zákon č. 514/2003 Z. z. ustanovuje nasledujúce všeobecné podmienky, pri splnení ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci: nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Pre vznik zodpovednosti štátu musia byť splnené všetky tri podmienky súčasne.

K otázke nerozhodnutia o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote platí, že všeobecným predpokladom na zmenu súdneho exekútora je žiadosť oprávneného na zmenu súdneho exekútora spolu s uvedením súdneho exekútora, ktorý má nahradiť pôvodného exekútora. V praxi je zaužívaný model, v zmysle ktorého exekučný súd po dôjdení žiadosti o zmenu súdneho exekútora predloží túto žiadosť pôvodnému súdnemu exekútorovi na vyjadrenie, na vyčíslenie jeho doterajších trov (keďže súčasne s rozhodnutím o zmene súdneho exekútora exekučný súd rozhodne v tomto uznesení aj o trovách doterajšieho exekučného konania tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie u pôvodného exekútora) a na zaslanie príslušného exekútorského spisu za účelom realizácie povinnosti vyplývajúcej exekučnému súdu z ustanovenia § 44 ods. 9 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti o zmene a doplnení ďalších zákonov. Súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorú bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený).

Možno pripustiť, že v niektorom prípade mohol exekučný súd rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora po uplynutí zákonom stanovenej 30-dňovej lehoty od doručenia takéhoto návrhu, najmä v prípade, ak pôvodný súdny exekútor neposkytol exekučnému súdu plnú súčinnosť; v takom prípade exekučný súd objektívne nemohol dodržať zákonnú 30-dňovú lehotu na rozhodnutie o návrhu žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora tak, aby v tejto lehote rozhodol aj o trovách exekúcie pôvodného súdneho exekútora a súčasne postúpil novému súdnemu exekútorovi exekučný spis pôvodného súdneho exekútora. Odhliadnuc od uvedeného, v prípadoch podozrenia, že exekučný súd nekonal o návrhu žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora, žalobcovi nič nebránilo využiť účinný prostriedok nápravy, ktorým bezpochyby, bolo podanie sťažnosti predsedovi príslušného súdu proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 3 ods. 7 v spojení s § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch. Ak žalobca tento prostriedok nápravy nevyužil, zanedbal svoju všeobecnú preventívnu povinnosť podľa ustanovenia § 415 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník“), keďže si nepočínal tak, aby nedošlo ku škode na jeho majetku (keďže podľa tvrdenia žalobcu ku škode/nemajetkovej ujme malo dôjsť tým, že exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote). Okrem toho žalovaný poukázal na judikatúru Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 16/02, ktorá konštatuje, že „Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, Ústavný súd prihliada síce na lehoty, ktoré sú uvedené v Ústave alebo v zákone (porovnaj napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 64/97, na ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje), ale ich nedodržanie nepovažuje automaticky za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 63/00).“

Vzhľadom na povahu úkonu (rozhodnutie o zmene súdneho exekútora), zákonom ustanovenú lehotu, lehotu, v ktorej sa rozhodlo, nečinnosť žalobcu i nevyhnutnosť vykonať pred, resp. súčasne s rozhodnutím i iné úkony (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu a jeho zaslanie novému exekútorovi a rozhodnutie o trovách pôvodného exekútora), nie je možné nerozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote ustanovenej zákonom považovať za zbytočné prietahy, a teda za nesprávny úradný postup.

Žalovaný poukázal na ustanovenie § 44 ods. 8 a 9 Exekučného poriadku, z ktorého je zrejmé, že pôvodný súdny exekútor vykonáva úkony exekučného konania až do času rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora, resp. do doručenia uznesenia o zmene súdneho exekútora pôvodnému exekútorovi. To znamená, že v súvislosti s nerozhodnutím v lehote nemohlo dôjsť k vzniku žiadnej materiálnej škody, pôvodný súdny exekútor mal a mohol pokračovať vo vymáhaní pohľadávky, na ktorú mal poverenie, s ohľadom na zachovanie kontinuity konania.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. (v znení účinnom od 1. 1. 2013) pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prietahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov.

Žalobca nepreukázal, že by podal sťažnosť na prietahy, resp. žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti, že by existovalo právoplatné rozhodnutie vydané v disciplinárnom konaní, právoplatné rozhodnutie ESLP či právoplatné rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktorými by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov. Z uvedených dôvodov žalovaná má za to, že nie je preukázaný nesprávny úradný postup spočívajúcu v existencii prietahov.

Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods.2 Ústavy SR, je pritom kompetentný preskúmať Ústavný súd, ktorý ju v súlade so svojou ustálenou judikatúrou preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Efektívnosť a rýchlosť súdneho konania nie je oprávnený preskúmať súd v konaní o náhrade škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti. Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných prietahov. K záveru o tom, že konštatovať existenciu prietahov v súdnom konaní môže len Ústavný súd SR (t.j. nie civilný súd v konaní o náhrade škody), dospel napr. Krajský súd v Nitre (sp. zn. 9Co 285/2011).

Pokiaľ by súd konajúci o náhrade škody mohol hodnotiť postup iného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov, znamenalo by to absurdný záver, keďže všeobecné súdy by preskúmavali postup iných všeobecných súdov, pričom uvedené by mohlo smerovať aj k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Vecne príslušné pre rozhodovanie sporov o náhradu škody sú v prvom stupni zásadne okresné súdy, avšak súdy, ktoré môžu porušiť právo fyzických a právnických osôb na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, môžu byť aj súdy vyššieho stupňa (krajské súdy, Najvyšší súd SR). Teda v prípade, ak by sa zbytočných prietahov dopustil napr. Najvyšší súd SR, poškodený subjekt by sa mal obrátiť v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. na okresný súd, aby konštatoval, že jeho nadriadený orgán sa dopustil zbytočných prietahov. Postup súdu vyššieho stupňa by bol v takomto prípade preskúmaný súdom nižšieho stupňa, čo je zjavne absurdné a uvedené len potvrdzuje, že konštatovať existenciu prietahov v súdnom konaní môže len Ústavný súd SR. Aj z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR, z ustanovenia § 53 ods. 1 zákona č. 238/2003 Z.z.. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov vyplýva, že ústavnú sťažnosť môže podať fyzická alebo právnická osoba iba v prípade, ak využije všetky opravné a iné účinné právne prostriedky pre ochranu svojich základných práv a slobôd. V zmysle uvedeného, pokiaľ by bolo možné konštatovať existenciu prietahov a nahradiť nemajetkovú ujmu na základe rozhodnutia všeobecného súdu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., Ústavný súd SR by o takomto nároku nemohol konať, pokiaľ by sa fyzická alebo právnická osoba ešte predtým neúspešne nedomáhala tohto nároku podľa zákona č. 514/2003 Z. z. (teda prostredníctvom účinného prostriedku nápravy). Avšak vzhľadom na to, že Ústavný súd SR skúma porušenie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov a finančné zadosťučinenie priznáva (bez skúmania, či bol nárok predtým uplatnený podľa zákona č. 514/2003 Z. z.), je zrejmé, že všeobecný súd nemôže konštatovať prietahy v konaní a

priznať za ne náhradu nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je preukázaná existencia prietahov v konaní.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia.

V prípade, ak mala žalobcovi vzniknúť škoda práve nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v tom, že okresný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonnej lehote, lehota na uplatnenie tohto nároku (premlčacia lehota) uplynula po troch rokoch od momentu rozhodnutia o zmene súdneho exekútora (od skončenia namietaných prietahov v konaní). Vzhľadom na uvedené žalovaný vzniesol námietku premlčania, ak došlo k rozhodnutiu o návrhu na zmenu súdneho exekútora pred dňom 23. 4. 2009 (t. j. tri roky pred dňom, kedy boli žalovanému doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku).

Žalobca sa vo svojich žalobách domáha náhrady materiálnej škody vo výške 175 EUR.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je o. i. nevyhnutné preukázať existenciu škody a jej výšku. Podľa názoru žalovanej žalobca nepreukázal existenciu škody a nároky, ktoré si uplatňuje, je možné považovať za hypotetické.

Podľa tvrdení žalobcu, tento vyčíslil uplatnenú škodu na základe paušalizácie reálnych vecných nákladov, ktoré spočívajú v administratívnych výdajoch, funkčných výdajoch, mzdových výdajoch a výdajoch spojených so stratou času zamestnanca, a to bez ohľadu na dĺžku trvania prietahov. Ako podstatné zložky vyčíslenej sumy uvádza správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, udržiavanie a správu informačného systému a administratívne spracovanie textov urgencií, publikačné výdaje, poštovné. Žalobca neuvádza, či predmetné vecné náklady predstavujú podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. skutočnú škodu alebo ušlý zisk. V tomto smere žalovaný poukázal na definície týchto kľúčových pojmov: skutočná škoda je trvalé zmenšenie majetku poškodeného a ušlý zisk predstavuje ušlý majetkový prospech, resp. nerozmnoženie majetku poškodeného, ktoré by bolo možné dôvodne očakávať, nebyť škodnej udalosti, s ohľadom na pravidelný beh vecí. Na základe ustálených definícií skutočnej škody a ušlého zisku, žalovaný má za to, že žalobca doposiaľ neunesol bremeno tvrdenia tým, že nekonkretizoval, či si uplatňuje skutočnú škodu alebo ušlý zisk a zároveň žalobcom uvedenú paušalizáciu vecných nákladov nemožno považovať ani za zmenšenie majetku poškodeného, ani za ušlý majetkový prospech, a teda logicky nie je možné domáhať sa ich náhrady podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

Žalobca by v tomto konaní na preukázanie vzniku škody musel produkovať dôkazy preukazujúce škodu pri každej individuálnej pohľadávke. Žalobca ako spoločnosť, ktorá sa zaoberá spotrebiteľskými úvermi, k svojej činnosti nepochybne potrebuje a využíva informačný systém, ktorý poskytuje prehľad poskytnutých úverov. Takýto systém musel využívať nielen počas domnelých prietahov, ale aj pred týmto obdobím, ako aj po ňom, nielen na správu pohľadávok, ktoré boli predmetom exekúcií, ale aj takých, pri ktorých žiadne exekúcie neprebíhali, resp. prebiehali bez namietaných nedostatkov. Akákoľvek výška nákladov prevádzkovania na správu informačného systému vznikala/vznikla žalobcovi bez ohľadu na tvrdené prietahy a jej uplatnenie je preto účelové.

Žalobca uvádza ako ďalšiu položku majetkovej škody „udržiavanie“ systému. Tu ide taktiež o činnosť, ktorú musí žalobca vykonávať na každodennej báze, najmä pri poskytovaní úverov v takom rozsahu, ako ich poskytuje žalobca, aby sa naplnil účel fungovania spoločnosti daného druhu. Spoločnosť, ktorá sa špecializuje na poskytnutie úverov musí mať informačný systém. Požadovať paušálne sumy za spomínané veľmi všeobecne uvedené činnosti je nesprávne a účelové.

V súvislosti s uvedeným, ako aj s paušálnou sumou na administratívne spracovanie urgencií exekučnému súdu a publikačné výdaje, je viac ako zrejmé, že si žalobca uplatňuje neprimerané čiastky (najmä s ohľadom, na skutočnosť, že väčšina uvádzaných zaslaných žiadostí o poskytnutie informácií sa mohla hospodárnejšie vykonať aj elektronicky). Na druhej strane, samotný zástupca žalobcu uvádza vo svojom stanovisku k žiadostiam o doplnenie žiadosti o predbežné prerokovanie

nároku na náhradu škody zo dňa 2. 7. 2012, že „disponuje jednotnou a nedeliteľnou databázou návrhov v elektronickej forme (návrhy podával elektronicke v automatizovanom procese)“ a že, „návrhy boli spracované v elektronickej forme a súdom boli odoslané v tejto forme rovnako tak elektronicke a. Z tohto dôvodu žalovaná má znovu za to, že uplatňovanie nároku na majetkovú škodu je nepodložené a uplatňovať si 175 € paušálne za každého dlžníka je nielenže nadhodnotené, ale aj nepreukázané. Skutočnú škodu je potrebné dokázať listinami/skutočnosťami, ktoré preukážu požadovaný nárok, v opačnom prípade by mohlo dochádzať k ľubovoľnému a subjektívnemu vyčíslovaniu škody zo strany žalobcu a preskúmanie predmetného nároku je znemožnené. Od povinnosti riadne preukázať vznik a výšku škody žalobcu neodbreňuje množstvo podaných žalôb, ťažkosti pri jej vyčíslení a preukázaní, ani ochrana osobných údajov, obchodného tajomstva či dôverných informácií, teda skutočností, ktorými žalobca exemplárne nespĺnenie dôkaznej povinnosti odôvodňuje. Na základe všetkých uvedených skutočností je žalovaný toho názoru, že nemôže niesť zodpovednosť a nahrádzať žalobcovi materiálnu škodu tak, ako si ju uplatnil v tomto konaní, pretože žalobca nepreukázal jednak vznik ani výšku škody.

Žalobca sa ďalej domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v pomernej výške k čiastke 663,88 Eur (čiastka, ktorú v niektorých nálezoch Ústavný súd SR priznal za prieťahy na rok) podľa toho, ako dlho trvalo domnelé omeškanie.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

V časti žalobcovho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch poukazuje žalovaný na dve skutočnosti, kde Ústavný súd SR rozhodoval o poskytnutí finančného zadosťučinenia za zbytočné prieťahy. Poskytovanie finančného zadosťučinenia nie je automatické a podlieha podrobnému skúmaniu prípadu zo strany súdu. Každé prípadové okolnosti sú osobitné a vychádzať z paušálnej sumy, ktorá musí byť priznaná za každý rok prieťahov, je nesprávna úvaha. Navyše, pri rozhodovaní Ústavný súd SR vychádzal aj z významu sporu pre žalobcu, pričom v tomto prípade ide o veľkú spoločnosť poskytujúcu úvery fyzickým osobám. Ústavný súd SR prihliada aj na to, či sťažnosť predsedovi súdu viedla k náprave. Pokiaľ žalobca tento prostriedok nevyužil, je neprijateľné, aby sa mu priznala náhrada nemajetkovej ujmy podľa vybratých nálezo Ústavného súdu SR, keď predseda súdu nemal možnosť prípadnú nápravu zjednať. Vznik nemajetkovej ujmy u právnických osôb a fyzických osôb je odlišný. Pocity členov riadiacich orgánov spoločnosti v podobe „frustrácie, úzkosti, neistoty a nedôvery“ sú irelevantné v predmetnom konaní, keďže si náhradu škody a nemajetkovej ujmy uplatňuje spoločnosť ako právnická osoba. Samotná judikatúra poukazuje na tento aspekt v rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 675/2011, kde je uvedené, že odškodnenie právnickej osoby za nemajetkovú ujmu spôsobenú prípadnými prieťahmi v konaní nie je možné vzťahovať na fyzické osoby, ktoré sa na činnosti právnickej osoby nejakým spôsobom zúčastňujú, lebo im nevzniká ujma priamo. Žalobca uvádza aj „zánik podnikateľských aktivít a podnikateľských plánov“, ale tieto nie sú bližšie konkretizované, pričom žalobca neupresnil, v čom a ako situácia „ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy žalobcu.

Žalobca zároveň zjavne opomína, že pri uplatňovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné preukázať, že konštatovanie porušenia práva nie je dostačujúcim zadosťučinením. Uvedené zo žalobných návrhov nevyplýva a z toho dôvodu nie je preukázaný tak vznik nemajetkovej ujmy ako ani to, že by sa mala poskytovať jej náhrada v peniazoch.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Žalovaný akcentuje na potrebu zohľadnenia vyššie citovaného ustanovenia, ako aj ustanovenia § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Ž. z. pri formovaní záveru o potrebe priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, resp. o výške takejto náhrady. Po aplikácii uvedených ustanovení a percepcii skutkových okolností, nemožno dospieť k záveru o potrebe priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ani v prípade, ak by inak boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu.

V tejto súvislosti nie je možné opomenúť povahu a predmet konaní, v ktorých malo k nesprávnemu úradnému postupu dôjsť, a to pri zohľadnení povahy podnikateľskej činnosti žalobcu a povedomí, ktoré je okolo žalobcu v spojení s touto podnikateľskou činnosťou vytvorené. V posledných rokoch všetky zložky štátnej moci zamerali svoju pozornosť na ochranu spotrebiteľských práv, pričom je všeobecne známe, že potrebu ochrany práv spotrebiteľov podmienila najmä činnosť žalobcu na trhu spotrebiteľských úverov. Práve uplatňovanie rôznych pohľadávok z titulu spotrebiteľských úverov je predmetom exekučných konaní, ktoré žalobca inicioval a v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu.

V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na list Európskej komisie, Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť pod č. JUST/A3/RM/kb D(20i0) J 1360 adresovaný stálemu predstaviteľovi Slovenskej republiky pri Európskej únii, v ktorom Európska komisia poukázala na to, že v súvislosti s podnikateľskými praktikami žalobcu dostala sťažnosti od slovenských spotrebiteľov, ako aj sťažnosť od slovenského združenia na ochranu spotrebiteľov, pričom útvary Komisie sa o týchto praktikách dozvedeli aj prostredníctvom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podľa článku 267 ZFEÚ podal Krajský súd v Prešove (Vec C-76/10). Žalovaný dáva do pozornosti obsah textu priloženého listu, pričom poukázal na niektoré výňatky:

„Problémy v spojitosti s týmito praktikami sa týkajú predovšetkým skutočnosti, že zmluvné podmienky sú stanovené prostredníctvom vopred formulovaných podmienok, ktoré jednostranne určili veritelia. Tieto podmienky sú pre spotrebiteľov veľmi tvrdé a ich zjavným cieľom je zbaviť spotrebiteľov práv, ktoré im vyplývajú z právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Jedným z osobitných aspektov je uplatňovanie nárokov zo strany nebankových inštitúcií, okrem iného prostredníctvom systematického využívania rozhodcovských orgánov, ktoré sa javia ako predpojaté, a v prípade ktorých sa zdá, že vôbec neuplatňujú právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, formulár zmluvy spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. navyše obsahuje časť s názvom Všeobecné podmienky poskytovania úveru (VP), ktoré sa odchyľujú od kogentných ustanovení na ochranu spotrebiteľa, a/alebo pomerne lagrantne znevýhodňujú spotrebiteľov vo viacerých dôležitých aspektoch, z ktorých niektoré uvádzame ďalej „Celkové náklady úverov poskytovaných spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o., ktoré pozostávajú z úrokov a iných poplatkov, sa javia byť veľmi vysoké. Zdá sa, že prinajmenšom v niektorých prípadoch predstavujú náklady takmer 100% ročne zo sumy získanej od spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. Najväčšiu časť poplatkov tvoria náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere, ktoré sa javia mnohonásobne vyššie ako poplatky, ktoré si účtujú banky.“

Podľa bodu 6 VP je dlžník povinný zaplatiť v prípade nesplnenia zmluvných záväzkov sankciu vo výške 0,25 % denne.

Podľa bodu 8 VP dlžník môže splatiť veriteľovi dlžnú sumu pred termínom splatnosti, to ho však nezbaňuje povinnosti zaplatiť poplatok (95,6 %) z úveru v plnej výške.“

Zásadným problémom je skutočnosť, že predmetné podmienky vylučujú uplatňovanie pravidiel na ochranu spotrebiteľa. Okrem vyššie uvedeného o negatívnej percepcii žalobcu verejnosťou, resp. aj špecializovanými organizáciami na ochranu spotrebiteľov (napr. Spotrebiteľské centrum) svedčí napr. článok v denníku SME zo dna 16.7.2012, z ktorého vyplýva, že žalobca obišiel zákaz vymáhať pohľadávku exekúciou. Podľa uvedeného článku Okresný súd Prešov označil konanie v prejednávanej veci za mimoriadne závažnú nečestnú činnosť, pričom článok popisuje aj niektoré prípady, keď sa jednotliví spotrebiteľia napokon domohli svojich práv (s odkazom na rozhodnutie Súdneho dvora v Luxemburgu, ktorý poukázal na nezrovnalosť v zmluve, chýbajúcu RPMN a neprímerané sankcie a úroky). Z článku vyplýva aj nemenej významná skutočnosť, že Asociácia predaja, ktorá sa nestotožňuje s konaním žalobcu, vylúčila žalobcu zo svojich radov.

Z popísaného je zrejmé, že žalobca a jeho praktiky sú vnímané verejnosťou negatívne, boli predmetom záujmu Európskej komisie, súdy konštatovali porušovanie práv spotrebiteľa a v konečnom dôsledku práve podnikateľská činnosť žalobcu podnietila zvýšenú potrebu ochrany práv spotrebiteľov na všetkých úrovniach štátnej moci. Žalobca je vnímaný ako spoločnosť využívajúca neprijateľné podmienky, zneužívajúc slabé právne vedomie nízkoprijímových osôb.

Nie je možné opomenúť, že v takomto prípade aj súdna moc musí pozornejšie skúmať akékoľvek podanie žalobcu, a to najmä v prípade návrhu na vykonávanie exekúcie, kde v prípade žalobcu automaticky nastáva zvýšené riziko ohrozenia alebo porušenia práv (povinného v exekučnom konaní). Uvedené má vplyv aj na otázku samotného posúdenia nesprávneho úradného postupu, keďže súdy v prípade posudzovania návrhu žalobcu na vykonávanie exekúcie musia obzvlášť opatrne zvažovať, či poverenie vydajú alebo nevydajú a pod., s čím je spojená vyššia časová náročnosť vykonania procesného úkonu súdom. S prihliadnutím na popísanú charakteristiku podnikateľskej činnosti žalobcu považuje žalovaný za konanie v rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ si žalobca uplatňuje nárok na náhradu škody voči štátu, keďže uplatnená škoda mala žalobcovi vzniknúť práve pri spornej a negatívne vnímanej podnikateľskej aktivite žalobcu. Súčasne v takejto situácii platí, že aj v prípade porušenia práva žalobcu už samotné konštatovanie porušenia práv musí byť považované za dostačujúce. Uvedené vylučuje možnosť priznania prípadného nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu.

Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný zastáva názor, že žalobca nepreukázal podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu, súlad postupu žalobcu s dobrými mravmi, ako aj nedostatočnosť konštatovania porušenia práva. Zároveň aplikujúc ustanovenie § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. po zohľadnení osoby poškodeného a vnímania doterajšieho pôsobenia žalobcu (ako spoločnosti s negatívnou povestou využívajúcu neprijateľné podmienky), minimálnej závažnosti prípadnej ujmy a následky, ktoré žalobcovi mohol namietaný nesprávny úradný postup spôsobiť, nemôže byť žalobcovi priznaná žiadna náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že pre úspešné uplatnenie práva na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je nevyhnutné okrem existencie nesprávneho úradného postupu/nezákonného rozhodnutia, vzniku škody či nemajetkovej ujmy, preukázať aj príčinnú súvislosť medzi týmito zložkami. Podľa ustálenej súdnej praxe príčinná súvislosť, ako ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, je priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Vychádzajúc zo základnej charakteristiky príčinnej súvislosti, ako priameho a bezprostredného vzťahu príčiny a následku, nemožno tvrdiť, že žalobcovi vznikla škoda postupom okresného súdu.

Keďže žalobca nepreukázal, že by činnosťou súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal ani vznik škody nemajetkovej ujmy, tým pádom neexistuje ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu a vznikom tejto škody a nemajetkovej ujmy, preto takýto návrh je potrebné zamietnuť. Naopak tento stav si žalobca spôsobil sám a to spôsobom vykonávania svojej podnikateľskej aktivity, pasivitou pri obhajovaní svojich práv.

Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením z 8.10.2012 spojil na spoločné konanie vec 4C 432/2012 spolu s ďalšími označenými veci pod spoločnou spisovou značkou 4C 427/2012. Sudcovia OS Vranov nad Topľou boli uznesením KS Prešov z 19.10.2012 vylúčení z prejednávania a rozhodovania a vec bola prikázaná OS Prešov, ktorý rozsudkom z 5.11.2014 rozhodol tak, že žalobu zamietol. V odvolacom konaní KS Prešov uznesením z 27.5.2014 bol rozsudok zrušený a vec vrátená na nové rozhodnutie. Uznesením Okresného súdu Prešov z 1.10.2015 súd vylúčil na samostatné konanie pôvodne vedenú žalobu 4C 432/2012 teraz pod sp. zn. 17C 449/2015.

Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami procesných strán, listinnými dôkazmi a to exekučným spisom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 6Er 299/2007 a zistil tento skutkový stav:

Súd konštatuje, že vo veci pôvodne vedenej pod sp. značkou Okresného súdu Vranov nad Topľou 4C 432/2012 vo veci povinnej I. U. žalobca uvádza v návrhu len exekučnú značku súdneho exekútora, neuviedol ani číslo exekučného konania vedeného na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou.

Zo spisu sp. zn. 6Er 299/2007 Okresný súd Vranov nad Topľou mal súd preukázané, že dňa 21.3.2007 doručil súdny exekútor O.. E.. T. U. žiadosť o udelenie poverenia vo veci oprávneného Pohotovosť, s. r. o. proti povinnej I. U., na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku č. SR 6287/06 zo dňa 1.12.2006, ktorý vydal Stály rozhodcovský súd spoločnosť Slovenská rozhodcovská a. s. a ktorý sa stal právoplatným a vykonateľným dňa 21.12.2006. Súd vydal poverenie dňa 27.3.2007 č. XXXXXXXXXXXX.

Dňa 15.10.2009 doručil žalobca návrh na zmenu exekútora. Exekučný súd vyzval pôvodného exekútora 30.10.2009, aby vyčíslil trovy exekúcie a predložil exekučný spis do 7 dní. Exekútor dňa 3.2.2010 vyčíslil trovy exekúcie a predložil exekučný spis. Exekučný súd návrhu vyhovel uznesením zo dňa 19.3.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 22.4.2010 s tým, že priznal trovy exekúcie exekútorovi D.. T. U.. Pôvodný exekútor vrátil na výzvu súdu poverenie dňa 3.6.2010. Nový poverený exekútor oznámil súdu 5.10.2011 v zmysle § 30 ods. 3 EP, že sú tu skutočnosti, na základe ktorých by mohol byť vylúčený z vykonávania exekúcie a rozhodnutie o jeho vylúčení je v kompetencii súdu. Uznesením súdu z 13.12.2011 súd zastavil exekučné konanie, keď dojednanie rozhodcovskej doložky v zmysle § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Voči tomuto uzneseniu sa odvolal oprávnený Pohotovosť s. r. o. Odvolací súd zrušil uznesenie OS Vranov nad Topľou 30.3.2012 a veci vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 4 ods. 1a bod 1. Zákona 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 konal v mene štátu a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, škoda vznikla v občianskom súdnom konaní, alebo v trestnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 9 ods. 1 Zák. 514/2003 štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon, alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný zákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 Zák. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 Zákona 514/2003 Z.z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 Zákona 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

(3) Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 19 ods. 1 Zákona 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

(3) Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

Podľa § 41 ods. 1 Zákona 233/95 Z.z. exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

(2) Podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade

- a) rozhodnutí orgánov Európskej únie,
- b) cudzieho exekučného titulu,
- c) notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila,
- d) vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených,
- e) osvedčení o dedičstve, vykonateľných rozhodnutí bývalých štátnych notárstiev a dohôd nimi schválených,
- f) vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste,
- g) platobných výmerov, výkazov nedoplatkov vo veciach daní a poplatkov, ako aj zmierov schválených týmito orgánmi,
- h) vykonateľných rozhodnutí a výkazov nedoplatkov vo veciach sociálneho zabezpečenia, sociálneho poistenia, starobného dôchodkového sporenia a vo veciach verejného zdravotného poistenia,
- i) iných vykonateľných rozhodnutí a schválených zmierov, ktorých výkon pripúšťa zákon,
- j) dokladov vydaných podľa právneho predpisu platného v inom členskom štáte Európskej únie, ak ide o vymáhanie pohľadávky podľa osobitného predpisu.

(3) Ak záväzok v notárskej zápisnici podľa odseku 2 písm. c) vznikol z právneho úkonu, predmetom ktorého bolo poskytnutie peňažných prostriedkov, môže sa exekúcia týkať iba sumy predstavujúcej poskytnuté peňažné prostriedky a úrokov z omeškania. Inak sa záväzok v notárskej zápisnici nemôže týkať zmluvných pokút.

Podľa § 44 ods. 8 a 9 Zákona 233/1995 Z.z. v znení od 1.6.2010, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Trovy exekúcie pôvodného exekútora sa vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 36 ods. 2 Exekučného poriadku, exekučné konanie sa začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie. Exekútor však môže začať vykonávať exekúciu až udelením poverenia súdu na jej vykonanie (§ 44 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/233/20160101?ucinnost=30.05.2016>>).

Podľa § 45 ods. 1,2 Zákona 244/2002 Z.z. 1) Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov 16) na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

- a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, 17)
- b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo
- c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

(2) Súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Podľa § 57 ods. 1g Exekučného poriadku, exekúciu súd zastaví, ak exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať,

Žalobca si podanou žalobou uplatňuje náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy preto, že v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou došlo k prietiahom, keď súd rozhodol o žiadosti o zmenu exekútora po zákonom stanovenej lehote 30 dní.

V zmysle § 9 ods. 1 Zákona 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánov verejnej moci urobiť úkon, alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní, alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických alebo právnických osôb. V praxi sa vychádza z toho, že ide o prípady vzniku škôd, ktoré boli vyvolané inou činnosťou orgánov verejnej moci než rozhodnutím.

Pre úspešné priznanie nároku na náhradu škôd a nemajetkovej ujmy musia byť súčasne splnené predpoklady zakotvené v Zákona č. 514/2003 Z. z., t. j. nesprávny úradný postup, vznik a existencia škody, príčinná súvislosť, súvislosť medzi nimi.

Nesprávnym úradným postupom je činnosť spojená s výkonom právomoci orgánu verejnej moci, ak v dôsledku nej dôjde k porušeniu pravidiel predpísaných právnou normou pre konanie orgánu verejnej moci, alebo k porušeniu poriadku určeného povahou a funkciou postupu. Uvedené ustanovenie zakladá objektívnu zodpovednosť štátu bez ohľadu na zavinenie, ktorá predpokladá splnenie súčasne troch podmienok a to nesprávny úradný postup príslušného orgánu verejnej moci, vznik škody poškodenému a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sa neviaže na vydanie rozhodnutia v predpísanom konaní a z rozhodovaním buď vôbec nemusí súvisieť, alebo naopak ide o taký postup v konaní, smerujúci síce k vydaniu rozhodnutia, ktorý sa však bezprostredne v obsahu rozhodnutia neodrazí.

Úradný postup nie je možné spravidla upraviť natoľko detailne, aby pokrýval všetky predpísané dielčie kroky, ktoré je potrebné v rámci výkonu právomoci uskutočniť. Správnosť úradného postupu musí byť hodnotená i hľadiskom účelu, ku ktorému dosiahnutiu postup orgánu verejnej moci smeruje.

Z obsahu pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 6Er 299/2007 súd zistil, že exekučný súd rozhodoval o zmene súdneho exekútora. Žalobca odvodzuje svoj nárok na zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z nesprávneho úradného postupu, ktorého sa mal dopustiť Okresný súd Vranov nad Topľou v exekučnom konaní, keď nerozhodol o jeho žiadosti o zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote. Podľa skutkových okolností uvedených v žalobe tak malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu exekučného súdu v čase od začatia exekučného konania až do vydania rozhodnutia o žiadosti žalobcu.

Súd má za to, že v uvedenom exekučnom konaní nedošlo k prietiahom, keď súd rozhodol po uplynutí zákonom stanovenej lehote 30 dní a to rozhodnutím, ktorým súd vyhovel žiadosti o zmenu súdneho exekútora. Ohľadne prípadného prietahu v konaní sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sa sťažnosť na prietahy v konaní, nerozhodoval Ústavný súd Slovenskej republiky či Európsky súd pre ľudské práva. Otázkou, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je kompetentný preskúmať len Ústavný súd Slovenskej republiky. Súd v tomto konaní nie je oprávnený posudzovať, či v uplatnených nárokoch boli prietahy titulom nesprávneho úradného postupu.

Súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV US 606/2012 zo 14.12.2012, v ktorom sa zaoberá sťažnosťou žalobcu v obdobnej veci, ako vo vzťahu k namietanému porušeniu postupu Okresného súdu vo Vranove nad Topľou a to porušením jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov pred Okresným súdom v Rimavskej Sobote sp. zn. 15Er 684/2011. Podľa zistení Ústavného

súdu bola Okresnému súdu dňa 15.8.2011 doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, kedy 16.4.2012 súd vyzval žalobcu na predloženie rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola predložená 4.5.2012 a uznesením zo dňa 5.10.2012 bola zamietnutá žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Ústavný súd v návaznosti na uvedené zistenia poukázal na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej nie každý prieťah v súdnom konaní nevyhnutne má za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v článku 48 ods. 2 ústavy. Pojem zbytočné prieťahy obsiahnutý v článku 48 ods. 2 je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako prieťahy zbytočné v zmysle ustanovenia článku 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd poukázal na to, že už v predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu v trvaní aj niekoľko mesiacov ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v relevantnom čase už 15 dňová lehota od doručenia žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia neplatí, ak súd zistí rozpor žiadosti, alebo exekučného titulu so zákonom a musí rozhodnúť o zamietnutí žiadosti na vykonanie exekúcie. V uvedenom ustanovení je výslovne uvedené, že táto lehota sa nevzťahuje na prípady, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c), a), d) exekučného poriadku, teda ide o notársku zápisnicu a rozhodcovský rozsudok. Dôvodom tejto výnimky je nutnosť preverenia prípadnej existencie dôvodov neprípustnosti exekúcie, preskúmaním písomností, ktoré nie sú prílohou návrhu na vykonanie exekúcie.

V čase rozhodovania pred Ústavným súdom bolo už o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia rozhodnuté a doba rozhodovania o tejto žiadosti v trvaní viac ako 13 mesiacov by vo všeobecnosti nebola ústavne udržateľná, ale v okolnostiach daného prípadu, keď Ústavnému súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že sťažovateľka podávala žiadosti o udelenie poverení na vykonanie exekúcie hromadne, teda v rovnakom čase zaťažovala všeobecný súd väčším počtom podaní, vzhľadom na to musela počítat s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane všeobecného súdu, ktoré spôsobilo, že o jej žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je možné považovať za ústavne akceptovateľné. Z uvedeného dôvodu bola sťažnosť sťažovateľa t.j. žalobcu odmietnutá ako neopodstatnená.

Obdobne Ústavný súd SR rozhodol vo veci I ÚS 63/00. Ústavný súd SR poukázal na to, že už v predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu aj v trvaní niekoľkých mesiacov ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

V predmetnom konaní nemal súd preukázaný nesprávny úradný postup, teda existenciu prieťahov v konaniach ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Zo zhodného dôvodu a s poukazom na vyššie citované rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky nebolo možné konštatovať zbytočné prieťahy v konaniach exekučného súdu v zmysle článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. V uvedenej veci exekučný súd konal sústredene, bez prieťahov a tvrdená nečinnosť exekučného súdu žalobcom v predmetnej žalobe nezodpovedá skutočnosti. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k tomu záveru, že v danom prípade, ktorého predmetom je dĺžka exekučného konania od doručenia žiadosti o zmenu exekútora do vydania rozhodnutia, ktorej bolo vyhovené, nie je takej povahy, že by predstavovala porušenie práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Žalobca v otázke náhrady škody neunesol dôkazné bremeno a ani z predloženého znaleckého posudku nepreukázal vynaloženie jednotlivých nákladov. Pretože nie je daný základ nároku, súd sa výškou nároku bližšie nezaoberal.

Súd má tiež za to, že je nesprávny názor žalobcu, že je v príčinnej súvislosti s nerozhodnutím o zmene exekútora v zákonnej lehote vznik škody, pretože priebeh exekúcie nemôže byť ovplyvnený zmenou osoby exekútora, keďže do rozhodnutia súdu vo veci koná pôvodný exekútor. Súdom poznamenáva, že nutnosť spravovať pohľadávku nezapríčinil exekučný súd a preto príslušné náklady nie sú v príčinnej súvislosti s postupom exekučného súdu, ale s postupom povinnej, ktorá si dlh voči nemu nespĺnila. Na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovanej súd neprihliadol, lebo návrh na zmenu exekútora bol podaný 15.10.2009 teda pred dňom 23.4.2009 t. j. v 3-ročnej premlčacej lehote počítanej od doručenia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, ktorá bola podaná 23.4.2012 ako to vyplynulo z vyjadrenia žalovaného a žaloba bola na súd doručená 27.9.2012. Žalobca podal žalobu predčasne pred uplynutím 6-mesačnej lehoty, čo je tiež samostatný dôvod pre zamietnutie žaloby.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a keďže žalobca v konaní nebol úspešný nevznikol mu nárok na náhradu trov konania. Žalovaný úspešný v spore si tieto trovy neuplatnil, z tohto dôvodu súd vyslovil, že ani jeden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

- a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- b) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- c) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- d) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- e) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.